

ACTA ERASMIANA X

Z badań nad prawem,
administracją i myślą polityczną

Redaktor Naczelny
Miroslaw Sadowski

Wrocław 2015

Z badań nad prawem,
administracją i myślą polityczną

Acta Erasmiana X

Koło Naukowe Doktryn Politycznych i Prawnych
Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski

Z badań nad prawem, administracją i myślą polityczną

Redakcja Serii

Redaktor Naczelny

Mirosław Sadowski

Zastępca Redaktora Naczelnego

Agnieszka Kuriata

Barbara Jelonek

Wrocław 2015

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Acta Erasiana

Tom 10: *Z badań nad prawem, administracją i myślą polityczną*

Rada Naukowa:

Dr hab. prof. nadzw. UWŕ Mirosław Sadowski - Przewodniczący

Dr hab. prof. UG Anna Machnikowska

Prof. dr hab. Jarosław Rominkiewicz

Dr hab. prof. nadzw. UŁ Tomasz Tulejski

Dr hab. prof. nadzw. UŁ Maciej Chmieliński

Dr hab. Małgorzata Łuszczzyńska UMCS

Dr hab. prof. UR Artur Łuszczzyński

Zespół Stałych Recenzentów:

Dr hab. Artur Ławniczak

Dr hab. prof. nadzw. UWŕ Łukasz Machaj

Dr Radosław Antonów

Dr Paweł Sydor

Zespół Redakcyjny:

Mgr Małgorzata Samojedny – redaktor językowy

Mgr Urszula Muszalska – redaktor językowy

Mgr Katarzyna Sadowa

Mgr Aleksandra Spychalska

Mgr Andrzej Bryl

Mgr Magdalena Debita

Mgr Adam Kupczyk

Mgr Jakub Łakomy

Mgr Łukasz Piątkowski

Mgr Katarzyna Piątkowska

Mgr Patryk Stalski

Mgr Małgorzata Kania

Korekta:

Anastazja Dąbrowska

DTP i layout:

Aleksandra Snitsaruk

© Copyright by Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych WPAiE UWŕ, Koło Naukowe
Doktryn Politycznych i Prawnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii & Authors;
Wrocław 2015

ISBN 978-83-65158-03-1

Spis treści

Wstęp 7

I. Prawo podatkowe i finansowe

AGNIESZKA KURIATA, *Dżizja* – muzułmański podatek pobierany od innowierców. Zarys tematyki 13

TOMASZ DASEK, Sposób wyliczenia kwoty podatku akcyzowego na samochody osobowe sprowadzane z państw członkowskich Unii Europejskiej 27

BARBARA JELONEK, Zarys japońskiego systemu podatkowego 47

KATARZYNA PIĄTKOWSKA, Przepięstwo pospolite czy podatkowe? Zbieg czynów zabronionych w rozumieniu art. 8 § 1 k.k.s. w świetle najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego 61

MICHAŁ PYRZ, Gmina jako płatnik podatku od towarów i usług 75

KATARZYNA SADOWA, Przedmioty objęte obowiązkiem *zakat* i dostosowanie obowiązku do warunków współczesnych – wybrane przykłady 89

DOROTA STEMPNIAK, Konsekwencje *de iure* oraz *de facto* umieszczenia podmiotu gospodarczego na liście ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego 101

II. Prawo europejskie i międzynarodowe

TOMASZ MICHALEWSKI, Umowy o stowarzyszeniu z UE w ramach partnerstwa wschodniego – wybrane zagadnienia 123

JOANNA DURCZAK, Pochodne formy nabycia obywatelstwa oraz jego utrata w systemach prawnych Polski i Niemiec. Kwestia obywatelstwa kobiet zamężnych 149

BARBARA ZYZDA , Publicznoprawne funkcje kapitana statku morskiego	171
PATRYK STALSKI , Sądownictwo III Rzeszy w latach 1933–1945	193

III. Varia

KATARZYNA SADOWA , AGNIESZKA KURIATA , Rozwój kultury prawnej islamu – wprowadzenie do tematyki	207
MAGDALENA DEBITA , Lekarz w starożytnym Rzymie	223
PAWEŁ FIKTUS , Dekalog polityczny 1989–1995 Gustawa Herlinga-Grudzińskiego na podstawie <i>Dzienników pisanych nocą</i>	237
ALEKSANDRA GŁOWACKA , Nienależyte sprawowanie opieki. Odpowiedzialność odszkodowawcza opiekuna	249
MARTYNA SŁUGOCKA , MICHAŁ BURSZTYNOWICZ , Budowa budynku gospodarczego, wiaty, altany, oranżerii (ogrodu zimowego) i obiektów małej architektury na podstawie zgłoszenia	273

IV. Recenzje

BARBARA JELONEK , Dziewięć esejów o Japonii – recenzja książki „Odkrywając Japonię” wydawnictwa Kirin	303
--	-----

V. Sprawozdania

BARBARA ZYZDA , Sprawozdanie z konferencji naukowej „Porozumienie ponad podziałami. Mediacja i komunikacja”, Wrocław 2014	317
--	-----

Wstęp

Z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce kolejny tom serii wydawniczej „Acta Erasmania” zatytułowany *Z badań nad prawem, administracją i myślą polityczną*. Celem prezentowanego dzieła jest przedstawienie osiągnięć młodych naukowców, którzy podjęli się zaprezentowania swojej wiedzy i opinii w artykułach poświęconych głównie problematyce prawa finansowego, podatkowego, europejskiego oraz międzynarodowego. Publikacja składa się z osiemnastu artykułów podzielonych na pięć bloków tematycznych, w tym jednej recenzji oraz jednego sprawozdania z konferencji naukowej.

Pierwszy blok to artykuły o tematyce dotyczącej prawa podatkowego i finansowego. Otwiera go publikacja autorstwa Agnieszki Kuriaty, poświęcona zagadnieniu *dżizji* – historycznego podatku muzułmańskiego, który był wymagany od nie-muzułmanów zamieszkujących tereny podbite przez muzułmanów, w zamian za zapewnienie im ochrony. W drugiej pracy Tomasz Dasek przedstawia sposób wyliczenia podatku akcyzowego oraz zagadnienia towarzyszące tej problematyce. Autorka kolejnego artykułu, Barbara Jelonek, przybliży na jego łamach fundamentalne akty prawne, które budują podstawy funkcjonowania japońskiego systemu podatkowego. Ponadto przedstawia także problematykę gospodarczą i społeczną, która współtowarzyszy japońskim reformom podatkowym. Katarzyna Piątkowska w swojej pracy dokonuje analizy instytucji idealnego zbiegu czynów zabronionych w kontekście głosów przedstawicieli doktryny, najczęściej powoływanego orzecznictwa i kontrowersyjnej uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013 r. W kolejnym artykule Michał Pyrz omawia kwestie związane z podmiotowością

gminnej jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostek sektora finansów publicznych, za pomocą których samorząd ten realizuje zadania. O doniosłości problemu z interpretacją przepisów ustawy o podatku od towarów i usług najlepiej świadczy liczba spraw, które dotyczą tej kwestii. Wskazuje na to również fakt, iż zagadnienie to stanowiło przedmiot rozważań Naczelnego Sądu Administracyjnego. Zagadnieniem któremu została poświęcona publikacja Katarzyny Sadowej jest trzeci filar islamu – *zakat*, a dokładniej analiza sześciu kategorii rzeczy podlegających pod obowiązek odprowadzania *zakat*. Autorka charakteryzuje każdą z kategorii oraz przedstawia przewidzianą dla nich wysokość *zakat*. Omawiając produkty objęte na podstawie wskazań zawartych w sunnie obowiązkiem opłacania *zakat*, autorka przedstawia także wybrane kwestie problematyczne, wynikające z braku określenia odpowiednich reguł w hadisach dla przedmiotów współczesnych. Na końcu tego bloku tematycznego znajduje się artykuł Doroty Stempniak. Problem który porusza autorka dotyczy konsekwencji, z jakimi mogą spotkać się podmioty umieszczone przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) na publicznej liście ostrzeżeń. We wnioskach autorka wskazuje kilka rozwiązań, które w jej opinii mogłyby uczynić proces wpisu na listę ostrzeżeń bardziej transparentnym i demokratycznym.

Drugi blok traktuje o prawie europejskim i międzynarodowym. W pierwszej pracy Tomasz Michalewski omawia wybrane zagadnienia Umowy o stowarzyszeniu z Unią Europejską w ramach partnerstwa wschodniego. W kolejnym artykule Joanna Durczak analizuje pochodne formy nabycia i utraty obywatelstwa polskiego i niemieckiego, a także sytuację kobiet w prawie obywatelskim obu tych państw. Korzystając z literatury polskiej, niemieckiej i międzynarodowej, autorka odnosi się również do konwencji międzynarodowych z dziedziny prawa obywatelskiego, których stronami są Polska i Niemcy. Barbara Żyzda w swojej publikacji podejmuje próbę usystematyzowania licznych funkcji kapitana statku morskiego związanych ze sferą publicznoprawną. Blok tematyczny zamyka artykuł Patryka Stalskiego, który w swojej pracy dokonuje krótkiego podsumowania problematyki sądownictwa III Rzeszy w latach 1933–1945.

Trzeci blok tworzą artykuły o różnorodnej tematyce. Katarzyna Sadowa oraz Agnieszka Kuriata w swojej publikacji analizują najważniejsze elementy wpływające na rozwój kultury prawnej islamu na przestrzeni wieków. Autorki przybliżają w zarysie historię powstania religii

muzułmańskiej, a następnie omawiają elementy składające się na kulturę prawną islamu, ukazując etapy jej rozwoju. W kolejnym artykule, Magdalena Debita prezentuje informacje o instytucji lekarza w starożytnym Rzymie, a ponadto opisuje w nim rozwój rzymskiej medycyny oraz przybliża sylwetki najsłynniejszych rzymskich lekarzy, którzy znacząco przyczynili się do rozwoju medycyny. Paweł Fiktus w swojej pracy opisuje uwagi i krytykę polskiej sceny politycznej zawartej na łamach *Dzienników pisanych nocą*. Następnie Aleksandra Głowacka przedstawiła poglądy doktryny i orzecznictwa na problem odpowiedzialności odszkodowawczej opiekuna oraz ram staranności, jaką powinien się wykazywać, sprawując opiekę. Nacisk położony został w szczególności na wachlarz obowiązków, jakie opiekun bezwzględnie powinien wykonywać. Ostatnią publikacją w tym bloku jest tekst Martyny Sługockiej i Michała Bursztynowicza, w którym autorzy omawiają, opisaną w ustawie – Prawo budowlane, instytucję zgłoszenia zamiaru budowy na przykładzie zgłoszenia budowy budynku gospodarczego, wiaty, altany, oranżerii (ogrodu zimowego) i obiektów małej architektury.

Tom zamyka recenzja Barbary Jelonek oraz sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej autorstwa Barbary Zyzdy. Barbara Jelonek w recenzji książki *Odkrywając Japonię*, która jest pokłosiem konferencji o tym samym tytule, omawia dziewięć esejów o Japonii, które traktują o turystyce tego kraju. Sprawozdanie autorstwa Barbary Zyzdy, przybliży charakter i przebieg konferencji naukowej „Porozumienie ponad podziałami. Mediacje i komunikacja”, która miała miejsce 23 maja 2014 roku na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Było to kolejne wydarzenie naukowe zorganizowane w ramach cyklu „Praktyczne aspekty stosowania mediacji w sądach, prokuraturze i administracji publicznej”.

Zarówno redakcja jak i autorzy wyrażają nadzieję, że prezentowana publikacja zyska uznanie Czytelników.

Mirosław Sadowski
Agnieszka Kuriata
Barbara Jelonek